

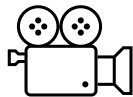

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

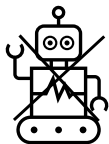
Ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus

26.5.2026

Tervetuloa!

Tilaisuus tallennetaan ja se tulee myöhemmin katsottavaksi OKM:n tapahtumasivulle.

Erialaisten ulkoisten tekoälybottien käyttö tilaisuudessa on tietosuojasyistä kielletty.

**Varmistathan, että olet omalla nimelläsi mukana tilaisuudessa.
Nimettömät käyttäjät poistetaan tapahtumasta.**

Ohjelma

Tervetulosanat, *ylijohtaja Petri Lempinen, opetus- ja kulttuuriministeriö*

Lainsäädäntömuutokset ja vastauksia ennakkoon tulleisiin kysymyksiin,
hallitusneuvos Anna Kankaanpää, opetus- ja kulttuuriministeriö

Loppusanat, *ylijohtaja Petri Lempinen opetus- ja kulttuuriministeriö*

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Lainsäädäntömuutokset ja vastauksia ennakkoon tulleisiin kysymyksiin

Hallitusneuvos Anna Kankaanpää

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Tilaukoulutusta koskevat muutokset 1.8.2026 alkaen

Webinaari 26.5.2026

Lainsäädäntömuutokset

Tilauškoulutusta koskevat muutokset 1.8.2026 alkaen

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 33 §:

*Koulutuksen järjestäjä voi järjestää opiskelijaryhmälle **järjestämislupansa mukaista tutkintokoulutusta** niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (tilauškoulutus).*

Koulutuksen järjestäjä ei saa järjestää tilauškoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on välittää opiskelijoita tutkinto-opiskelijoiksi siten, että opiskelijoiden välittäminen on voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että tilauškoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilauškoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilauškoulutukseen osallistuvat tuntevat ne.

Tilauškoulutus laajenee EU/ETA-kansalaisille

- 1.8.2026 alkaen tilauškoulutusta voidaan järjestää myös EU/ETA-kansalaisille.
- Henkilöstökoulutus on poistunut ammatillisesta koulutuksesta annetusta laista 1.1.2026 alkaen.
- Muutos mahdollistaa yrityksille ja muille toimijoille tilauškoulutuksen hankkimisen oman henkilöstön tarpeisiin riippumatta henkilöstön kansalaisuuksista.
- EU/ETA-kansalaisille tilauškoulutukseen osallistuminen on maksutonta. Heiltä ei voi periä opiskelijamaksuja.

33 § Tilauskoulutus 1 momentti

*Koulutuksen järjestäjä voi järjestää opiskelijaryhmälle **järjestämislupansa mukaista tutkintokoulutusta** niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö (tilauskoulutus).*

- Tilauskoulutus on sidottu järjestämislupaan.
- Tilauskoulutuksena voidaan järjestää nimenomaisesti tutkintokoulutusta, ei esimerkiksi valmentavia koulutuksia tai lain 8 §:ssä tarkoitettuja koulutuksia.
- Tutkintokoulutuksella tarkoitetaan ammatillisen osaamisen hankkimiseksi tarvittavaa koulutusta, jonka tavoitteena on ammatillisen tutkinnon taikka ammatillisen tutkinnon osan tai osien suorittaminen.

33 § Tilauskoulutus 2 momentti

Koulutuksen järjestäjä ei saa järjestää tilauskoulutusta, jos tilaajan tarkoituksena on välittää opiskelijoita tutkinto-opiskelijoiksi siten, että opiskelijoiden välittäminen on voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa.

- Tarkoitus on, että tilaaja on joku taho, jolla on intressi koulutusta tilaamalla saada osajia omaan käyttöönsä tai järjestösektorin toimija, jolla on intressi yleisesti edistää ihmisten kouluttautumista.
- Tilauskoulutuksen määritelmään kuuluu myös se, että tilaaja rahoittaa koulutuksen. Maksuja ei pääsääntöisesti kerätä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta.
- Tilaajan intressin tulee lähtökohtaisesti liittyä sen omaan toimintaan.

→ Lakimuutoksen tavoitteena on opiskelijoiden varojen turvaaminen epäluotettavilta välikäsiltä.

→ Vaikka tilaaja voi periä opiskelijoilta lainsäädäntönsä sallimia maksuja, tilaajan pitäisi pääsääntöisesti osallistua myös taloudellisiin panostuksiin opiskelijoiden kouluttamiseen.

→ Tilaajan hyväksyttävä intressi ei voi yrityksen toimiessa tilaajana olla yleinen intressi, kuten työvoiman saaminen työvoimapula-aloille tai heikoista taloudellisista tai yhteiskunnallisista oloista tulevien henkilöiden aseman parantaminen, jos tilaaja perii koulutuksen järjestäjälle maksamansa maksut merkittävältä osin takaisin opiskelijoilta.

Koulutusagenttien toiminta

- Ammatillisen koulutuksen järjestäjillä säilyy edelleen mahdollisuus käyttää erilaisia koulutusagentteja ja -toimijoita koulutuksensa markkinoimiseen.
- Tällainen agentti ei kuitenkaan voi toimia koulutuksen tilaajana, vaan opiskelijan tulee joko hakeutua koulutukseen omaehtoisesti vapaan hakeutumisen kautta tai tilaajan tulee olla laissa kuvattu hyväksyttävä tah.
- Tilaaja voisi käyttää tilauskoulutusryhmää kootessaan apuna konsulttia, joka hoitaisi koulutuksen markkinoinnin ja osallistujien etsimisen, mikä jälkeen tilaaja valitsisi opiskelijaryhmän.
- Koulutuksen järjestäjä solmisi tilauskoulutusta koskevan sopimuksen tilaajan kanssa, varmistaisi opiskelijoiden kelpoisuuden ja mahdollinen maksuliikenne kulki ilman välittäjän tai konsultin osallistumista.
- On kuitenkin huomioitava, että lähtökohtana on silti, että tilaaja rahoittaa koulutuksen, eikä koulutuksen kustannuksia kerätä opiskelijoilta.

33 § Tilauskoulutus 2 momentti

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että tilauskoulutusta koskevassa sopimuksessa on määritelty tilauskoulutukseen osallistuvan oikeudet ja velvollisuudet ja että tilauskoulutukseen osallistuvat tuntevat ne.

→ Täsmennyksillä pyritään puuttumaan tilauskoulutuksessa havaittuihin epäkohtiin muun muassa tilauskoulutussovimusten sisällössä ja opiskelijoiden tietoisuudesta omasta asemastaan.

35 §: Tutkintokoulutuksen järjestäminen ETA:n ulkopuolella

*Koulutuksen järjestäjä voi järjestää **Euroopan talousalueen ulkopuolella** järjestämisluvassa määrättyjä tutkintoja ja tutkinnon osia sekä niihin valmistavaa tutkintokoulutusta. Koulutukseen **ei voida ottaa** opiskelijaksi Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisia eikä niitä, jotka Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaisiin, eikä edellä mainittujen perheenjäseniä. Koulutusta ei myöskään voida järjestää niille, joilla on kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten annetun lain nojalla myönnetty EU:n sininen kortti, ulkomaalaislain nojalla myönnetty jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa, eikä edellä mainittujen perheenjäsenille. Perheenjäsenen määrittelyyn sovelletaan ulkomaalaislakia.*

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 35 §

- Säännökseen ei tule sisällöllisiä muutoksia.
- Jatkossakin EU/ETA-valtioiden ulkopuolella järjestettävää 35 §:ssä tarkoitettua koulutusta saa järjestää ainoastaan kolmansien maiden kansalaisille.

36 §: Tilauskoulutuksesta ja ETA:n ulkopuolella järjestettävästä koulutuksesta perittävät maksut

Tilauskoulutus tai 35 §:ssä tarkoitettu Euroopan talousalueen ulkopuolella järjestettävä koulutus eivät saa heikentää koulutuksen järjestäjän järjestämisluvassa määrättyjen tutkintojen ja koulutuksen järjestämisedellytyksiä.

*Koulutuksen järjestäjän on perittävä 33 §:n 1 momentissa tarkoitettulta koulutuksen tilaajalta tai 35 §:n 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen osallistuvilta opiskelijalta vähintään koulutuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kattava maksu. **Koulutuksen järjestäjän on kohdennettava tilauskoulutuksen tuotto omaan koulutustoimintaansa.** Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta tilaajan sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia **opiskelijan lähtömaan elinkustannuksiin nähden kohtuullisia maksuja.***

36 §: Tilauskoulutuksesta ja ETA:n ulkopuolella järjestettävästä koulutuksesta perittävät maksut

Koulutuksen järjestäjän on kohdennettava tilauskoulutuksen tuotto omaan koulutustoimintaansa.

- Säännös vastaa lukiolain tilauskoulutusta koskevaa säännöstä ja yhtenäistää tilauskoulutuksen sääntelyä toisella asteella.
- Tilauskoulutus itsessään voi olla voittoa tavoittelevaa toimintaa, mutta mahdolliset voitot on kohdennettava koulutuksen järjestäjän omaan koulutustoimintaan.

36 §: Tilauskoulutuksesta ja ETA:n ulkopuolella järjestettävästä koulutuksesta perittävät maksut

Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta tilaajan sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia opiskelijan lähtömaan elinkustannuksiin nähden kohtuullisia maksuja.

- Tilauskoulutuksen määritelmään kuuluu, että tilaaja rahoittaa koulutuksen. Maksuja ei pääsääntöisesti kerätä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta.
- Koulutuksen järjestäjän velvollisuus on informoida tilaajaa opiskelijoilta perittäviä maksuja koskevasta säännöksestä. Koulutuksen järjestäjien tulisi ennen sopimuksen solmimista olla tietoisia opiskelijoilta perittävien maksujen määrästä.
- Koulutuksen järjestäjän ja tilaajan väliseen sopimukseen on mahdollista sisällyttää määräykset sanktioista, mikäli koulutuksen järjestäjän tietoon tulee, että tilaaja ei noudata lain määräyksiä maksujen perimisestä.
- Huom. EU/ETA-kansalaisilta ja heihin rinnastettavilta tai heidän perheenjäseniltään jne. ei saa peritä opiskelijamaksuja lainkaan.

Kuntien yhtiöittämisvelvollisuus

Ehdotus poikkeukseksi kuntien yhtiöittämisvelvollisuuden tilauskoulutuksessa

- Keväällä 2025 lausuntokierroksella oli esitys, jossa ehdotettiin kunnille ja kuntayhtymille poikkeusta kuntalain mukaisesta yhtiöittämisvelvollisuudesta.
- Asia ei edennyt eduskuntaan ja muutoksia kuntien yhtiöittämisvelvollisuuden ei ole tulossa.

Huomioita koskien kuntia ja kuntayhtymiä

- Koulutuksen tilaajalla on oltava oma intressi koulutuksen tilaamiseen. Koulutuksen tilaajana ei voi olla taho, jonka liiketoimintaa on opiskelijaryhmien kokoaminen siten, että maksut peritään opiskelijoilta.
- Tilauskoulutuksen toteuttamista varten kuntalain vaatimusten mukaisesti perustettu yhtiö ei voi olla tilaaja, ellei sillä ole omaa intressiä koulutuksen tilaamiseen. Tilaajana on oltava jokin yhteisö tai taho, jonka tarpeisiin tilauskoulutus järjestetään. Yhtiön tehtävänä on hoitaa koulutuksen järjestäjän sellaiset taloudelliset velvoitteet, joita koulutuksen järjestäjä ei kuntalain nojalla pysty itse hoitamaan.
- Koulutuksen järjestäjän on saatava yhtiöltä kompensationsa vähintään sille aiheutuneet kustannukset, eivätkä koulutuksen järjestäjän toimintaedellytykset saa heikentyä tilauskoulutuksen järjestämisestä.

Eduskunnan lausuma/ Toimenpiteitä

Eduskunnan lausuma

- Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tilauskoulutusmarkkinoita ja ehkäisee ja puuttuu määrätietoisesti ilmenneisiin epäterveisiin ilmiöihin, kuten ihmiskauppaan ja kynnyksrahojen perimiseen. (EV 158/2025 vp – HE 143/2025 vp)

Ministeriöön tulevat tilauskoulutusta koskevat yhteydenotot opiskelijoilta

- Ministeriöön on viime vuosina tullut runsaasti yhteydenottoja kolmansien maiden kansalaisilta, jotka ovat osallistuneet tilauskoulutukseen Suomessa.
- Yhteydenotoille on tyypillistä, että henkilö on tavalla tai toisella tullut johdetuksi harhaan tilauskoulutuksen tilaajan tai sen yhteistyökumppanien toimesta – joissakin tapauksessa myös koulutuksen järjestäjän.
- **Koulutuksen järjestäjän ja sitä edustavan yhtiön on huolehdittava tilauskoulutuksen eettisestä järjestämisestä ja käytettävien yhteistyökumppanien luotettavuudesta.**

Opiskelijahauissa käytettävien koulutusagenttien toiminta koskeva työryhmä

- Ministeriö on keväällä 2026 nimittänyt opiskelijahauissa käytettävien koulutusagenttien toimintaa koskevan työryhmän.
- Työryhmän toimikausi on 1.4.2026–15.12.2026
- Työryhmän tehtävänä on selvittää ja esittää toimenpiteitä, joilla puututaan kansainvälisten opiskelijahauissa käytettävien agenttien toiminnassa havaittuihin epäkohtiin opiskelijoiden oikeuksien turvaamiseksi sekä prosessin eettisyyden, läpinäkyvyyden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi.

Kiitos!

Hallitusneuvos Anna Kankaanpää
Lukiokoulutuksen ja ammatillisen
koulutuksen osasto
Opetus- ja kulttuuriministeriö